

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 15.02.2005, sp. zn. 3 To 118/2005, ECLI:CZ:KSCB:2005:3.TO.118.2005.1

Číslo: 4/2006

Právní věta: Při rozhodování podle § 152 odst. 1 písm. b) tr. ř. v případě dvou a více odsouzených, kteří byli stíháni ve společném řízení a obhajováni tímtéž ustanoveným obhájcem, nelze odsouzeným uložit povinnost, aby společně a nerozdílně nahradili státu celkovou odměnu a hotové výdaje uhrazené státem ustanovenému obhájci za obhajobu všech obhajovaných osob.

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 15.02.2005

Spisová značka: 3 To 118/2005

Číslo rozhodnutí: 4

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Náhrada nákladů na obhajobu

Předpisy: § 152 odst. 1 písm. b) tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Krajský soud v Českých Budějovicích ke stížnosti odsouzené A. S. zrušil usnesení Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 9. 12. 2004, sp. zn. 27 T26/2002, podle § 149 odst. 1 písm. b) tr. ř., a to s použitím ustanovení § 150 odst. 2 tr. ř. i v části týkající se odsouzeného V. S., a okresnímu soudu uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Z o d ů v o d n ě n í :

Usnesením Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 9. 12. 2004, sp. zn. 27 T 26/2002, bylo rozhodnuto tak, že podle § 155 odst. 1, § 152 odst. 1 písm. b) tr. ř. jsou odsouzení A. S. a V. S. povinni nahradit státu na účet Okresního soudu v Českých Budějovicích společně a nerozdílně částku ve výši 96 265 Kč.

Proti tomuto rozhodnutí podala v zákonné lhůtě stížnost A. S. Namítla, že v důvodech napadeného usnesení jsou uvedeny nepravdivé údaje. Zejména jde o tvrzení, že odsouzení nepožádali o bezplatnou obhajobu. Poukázala na to, že takovouto žádost prostřednictvím ustanovené obhájkyne podali. Stěžovatelce není zřejmé, proč okresní soud tuto skutečnost opomenul.

Dále odsouzená poukázala na okolnosti dřívějšího pracovního poměru spoluodsouzeného, svého manžela V. S., na skutečnosti, proč on nakonec pracovní poměr skončil. V současné době od 1. 11. 2004 manžel znovu řádně pracuje a jeho hrubá mzda činí 7000 Kč. Sama odsouzená A. S. je na mateřské dovolené a pobírá dávky sociální péče a rodičovský příspěvek. Celkové příjmy rodiny nedosahují ani zákonem stanovené hranice životního minima. Poukázala i na to, že jedno z jejich nezletilých dětí je těžce tělesně postižené, čímž se finanční nároky na chod domácnosti ještě zvyšují. V současné době splácují náklady trestního řízení, v této souvislosti si musí peníze půjčovat od známých. Pod tíhou těchto skutečností proto požádali o bezplatnou obhajobu. Vzhledem k těmto skutečnostem je stěžovatelka toho názoru, že nemohou v současné době částku více než 96 000 Kč uhradit.

Stížnostní soud podle § 147 odst. 1 tr. ř. přezkoumal napadené usnesení i řízení, které mu předcházelo, a dospěl k následujícím závěrům.

Napadené rozhodnutí nemůže obstát z několika důvodů. Obsah trestního spisu především koresponduje s tím tvrzením stěžovatelky, že okresní soud v souvislosti se svým rozhodováním podle § 152 odst. 1 písm. b) tr. ř. opomenul žádost odsouzených o přiznání nároku na obhajobu bezplatnou. Je zřejmé, že ve věci rozhodující justiční čekatelka předmětnou žádost neměla k dispozici. To však nic nemění na tom, že žádost byla u Okresního soudu v Českých Budějovicích dne 8. 12. 2004 podána, jak vyplývá z příslušného razítka podatelny. Zřejmě shodou okolností, dříve, než došlo k založení žádosti do spisu, bylo vydáno napadené rozhodnutí. Již pro tento nedostatek bylo nutno napadené rozhodnutí zrušit, neboť okresní soud se v souvislosti s rozhodnutím podle § 152 odst. 1 písm. b) tr. ř. musí se žádostí ve smyslu § 33 odst. 2 tr. ř. vypořádat.

Druhým důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí je nesprávnost jeho výroku v té části, pokud odsouzeným byla uložena povinnost hradit odměnu a hotové výdaje uhrazené ustanovené obhájkyňi společně a nerozdílně. Odsouzení sice byli stíháni jako spolupachatelé a byli v průběhu trestního řízení zastupováni stejnou ustanovenou obhájkyňi, která v rámci poskytování právních služeb prováděla společné úkony obhajoby, což mělo význam z hlediska určení výše odměny za úkon právní služby ve smyslu § 12 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, ale tato skutečnost nemůže zakládat důvody k rozhodnutí o solidární odpovědnosti odsouzených k uhrazení přiznané odměny a náhrady hotových výdajů. Nejde o případ ve smyslu § 438 odst. 1 obč. zák., podle kterého, způsobí-li škodu více škůdců, odpovídají za ni společně a nerozdílně.

V projednávaném případě se povinnost odsouzeného váže na to, že v jeho prospěch byly vykonány úkony právní služby, za které je povinen uhradit příslušnou odměnu, nelze dovozovat jeho odpovědnost za náklady vynaložené na obhajobu další společně stíhané osoby, která je zastupována stejným obhájcem. Přestože ustanovená obhájkyň vyúčtovala odměnu a náhradu hotových výdajů za obhajobu obou odsouzených dohromady a usnesením ze dne 19. 10. 2004, sp. zn. 27 T 26/2002, jí byla přiznána celková částka 96 265 Kč, při rozhodování o povinnosti odsouzených již bylo potřeba zabývat se tím, zda všechny úkony právní služby byly společnými úkony při obhajobě obou odsouzených, a případnou povinnost odsouzených zaplatit určenou částku ukládat jen v rozsahu, který připadá na každého z odsouzených. Obecně nelze vyloučit, že kromě trestné činnosti, kterou společně obhajované osoby spáchaly ve spolupachatelství, může jedna z nich být stíhána i za další sbíhající se trestnou činnost a některé úkony právní služby mohou směřovat výlučně v její prospěch. V projednávaném případě zřejmě v tomto směru problém nevznikne, neboť oba odsouzení byli stíháni pro naprosto stejný skutek, jenž byl v jejich případě i stejně právně kvalifikován. Pro takový případ však bude v případě pozitivního rozhodnutí o jejich povinnosti podle § 152 odst. 1 písm. b) tr. ř. přicházet v úvahu rozhodovat u každého z nich toliko o polovině celkové účtované a již vyplacené částky. K opačnému výkladu nemůže svádět ani ta skutečnost, že odsouzení jsou manželé, společně hospodaří, jejich společný majetek je tzv. společným jměním manželů. Nelze vyloučit, že tento stav

nemusí být trvalý. Naprosto nelogické by bylo rozhodovat o solidární odpovědnosti společně obhajovaných osob, které společně nehospodaří, nežijí v manželském svazku. Trestní řád ani advokátní tarif neobsahují žádné ustanovení, jež by umožňovalo takto stanovit solidární povinnost k náhradě nákladů obhajoby.

Ze shora uvedených důvodů muselo být napadené rozhodnutí zrušeno. Stížnostní soud tak učinil ke stížnosti odsouzené A. S., přičemž ve smyslu § 150 odst. 2 tr. ř. napadené rozhodnutí zrušil i v části týkající se spoluodsouzeného V. S., neboť i v jeho případě nedošlo k rozhodnutí o žádosti na bezplatnou obhajobu, přičemž právě vyřešení otázek spojených s touto žádostí bude směrodatné pro samotné rozhodnutí podle § 152 odst. 1 písm. b) tr. ř.